

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 60 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 26-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.959.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Liubliana, ponedeljek 23. junija 1941-XIX

Cena posamezni številki din 1.50

Vojna med Nemčijo in Rusijo

Berlin, 22. junija. Davi ob zori so oborožene sile Nemčije skupno s finski in romunskimi prestopile mejo Sovjetske zveze. Zgodovinsko odločitev je davi ob 5.30 objavil po radiu nemški propagandni minister dr. Göbbels, ki je tedaj prečital proglas nemškega državnega poglavarja in vodjo nemškega naroda.

Bukarešta, 22. junija. Davi ob 3. so romunske čete prestopile Prut. Conducator gen. Antonescu je bil imenovan za vrhovnega poveljnika oboroženih sil. Mihael Antonescu je bil imenovan za začasnega predsednika vlade.

Italija v vojnem stanju s SSSR

Rim, 22. junija. Italijanska vlada je obvestila sovjetskega veleposlanika, da se Italija od 5.30 dne 22. junija smatra v vojnem stanju z Zvezo sovjetskih socialističnih republik.

Hitlerjev proglas

V svojem zgodovinskem proglasu na nemški narod je Hitler najprej na podlagi številnih dejstev poudaril, kako so zapadne sile vedno skušale uničiti Nemčijo. To je bil tudi glavni vzrok, da je sklenitvijo posebne pogodbe pomiril najmočnejšo silo na vzhodu. Posebej je opozoril v svojem proglasu Hitler tudi na prizadevanja Velike Britanije, da bi ustvarila s pomočjo Rusije in balkanskih držav novo koalicijo proti Nemčiji. V ta namen je bil poslan v Moskvo tudi poslanik Cripps.

Pogodba z Nemčijo je prinesla Rusiji velikansko korist in Hitler je posebej podčrtal, kako mnogo je Nemčija prinesla, da se ohranijo dobri odnosi z Rusijo. Zlasti ob sovjetskem napadu na Finsko se je pokazalo to. Kljub temu pa je Rusija zbirala ob nemški meji vedno močnejše čete.

Da se nemško-sovjetski odnosi razčistijo, je povabil Hitler Molotova v Berlin na razgovor. Pri tej priliki je postavil Molotov štiri vprašanja: 1. Če bi nemško jamstvo romunske nedotakljivosti veljalo tudi za primer sovjetskega napada na Romunijo. Hitlerjev odgovor je bil pozitiven. 2. Ali bi bila Nemčija pripravljena odreči Finski v primeru napada svojo pomoč. Hitler je odgovoril, da tega ne bi mogla storiti. 3. Ali bi Nemčija pristala na sovjetsko jamstvo Bolgarski? Nemški odgovor je bil, da je Bolgarska suverena država, da je Bolgarska suverena država, ki doslej sploh še ni prosila za to jamstvo. 4. Ali bi Nemčija pristala na sovjetska oporišča v Dardanelah. Hitler je odgovoril, da je Nemčija za revizijo statuta o morskem ožinju, vendar pa na sovjetska oporišča ne bi pristala.

Po tem razgovoru se je sovjetsko rovarjenje proti Nemčiji okrepilo. Sovjeti so skušali najprej izvesti preobrat v Romuniji proti gen. Antonescu, kar se jim je pa ponesrečilo. Nato so izvedli puč v Jugoslaviji, pri čemer so jim pomagali tudi Angleži. Hitler je tu navedel celo vrsto dokazov o ruski agitaciji proti Nemčiji. Moskva je ponovno kršila z Nemčijo sklenjeni pakt, vrhu tega pa je zbrala ob nemški meji 160 divizij. Ruski letalci so preletavali nemško ozemlje in v noči od 17. na 18. junij so ruske patrole zopet prodrle na nemško ozemlje.

Zato je moral Hitler kot vodja nemškega naroda odgovoriti na te provokacije in na ruski meji je zbrana takšna nemška vojaška sila, kakršne svet doslej še ni videl.

Odločil sem se, je zaključil Hitler svoj proglas, da izročim usodo in bodočnost države in našega naroda vojakom. Naj nam Bog, kakor še nikoli, pomaga v tej vojni!

Pokrajinski sosvet se sestane v sredo

Visoki Komisar je sklical pokrajinski sosvet, ki se bo sestel v sredo 25. t. m. ob 10.30 uri.

Proizvajalci, izvozniki in mednarodna trgovina

Ugledni milanski list «Il Sole» je objavil te dni naslednji važen članek svojega sotrudnika Gaetana Pistillo o vprašanih mednarodne izmenjave.

Trgovinska politika evropskih in nekaterih drugih tržišč se je v zadnjih časih usmerila odločno k uravnavanju izmenjavi s plačevanjem posameznih partij dolga in terjatev v kompenzaciji in v svobodni valuti. Ta razvoj, ki ga označuje okolnost, da pogodbene države vnaprej določajo ne samo način, kako naj se izvršuje pogodba, temveč tudi že količine in kakovost zadevnega vzajemno naročenega blaga in izdelkov, da tako prenesejo trgovska razmerja med različnimi trgi na narodna in državna tla, je končno pospešil težnjo, ki je zelo vidna in močna v Italiji, da se trgovinska organizacija izloči iz krogoteka mednarodne izmenjave. Natančneje rečeno: kaže, da se v celotnem narodno-gospodarskem stroju — za razliko do gospodarsko najbolj naprednih držav Nemčije, USA, Japonske idr. — namesto skladne in smotrne strokovne specializacije, ki bi bila tako zelo koristna za posameznika kakor za kolektiv, nasprotno še posplošuje čudni in negospodarski pojav odvzemanja poslov med različnimi vrstami proizvodnje. Industrialec in kmetovalec se ne sramujeta neposredno opravljati razpečevanje svojih izdelkov v notranjosti države in v inozemstvu, kar brez obstoječih trgovinskih organizmov, bodisi uvoznih ali izvoznih.

Neposredni in posredni učinek tega položaja je, da italijanska izvozna in uvozna trgovina hirata, oziroma živita samo še od prej osvojenih postojank; nakupne in prodajne organizacije na inozemskih trgih se hitijo opuščati; iskanje novih gospodarskih prostorov za odliv naših izdelkov, iskanje novega okusa in naglo spremenljivih potreb pri starih in novih odjemalcih se zanemarija ali le slaboskrbuje; ocena in spoznavanje novega ali spremenjenega domačega blaga se gojita nezadostno itd.

Podjetniki opravičujejo svoj neposredni poseg v izmenjalno fazo za svoje blago s prezevno potrebe in raznih ugodnosti, kakršne da so: znižanje stroškov in tedaj znižanje proizvodnih stroškov; potreba, da si zvišajo lastne skupne dobičke, kakor tudi da si hitreje pridobijo oddajne trge itd. Ti razlogi pa nimajo dosti resničnega jedra in izvirajo bolj iz napačnega računa proizvajalcev in iz predsodka, ki ga vzdržujejo včasih tudi tokovi učenjakov, češ da trgovska delavnost onemogoča znižanje stroškov in cen, da trgovina ni produktivna in da tudi ni bistvena za razvoj trga, in druge take neslanosti. Ko se na ta način zanemarija važnih nalog, pripadajočih raznim vrstam trgovine, bodisi za razpečavo industrijskih in kmetijskih izdelkov doma in v inozemstvu, in gospodarske koristnosti

njene vloge za uspeh pri zadovoljevanju povpraševanja po vsem blagu in po vseh mogočih kupovalcih; ko se pozablja na vrednost ocene in poznavanja določenih izdelkov v zadevnih deželah, na prilagoditev njih bistvenih in nebi-stvenih lastnosti potrebam in okusom vseh potrošnikov, se pozablja tudi na iskanje novih in boljših oddajnih trgov in na vzdrževanje ravnotežja med njih povpraševanjem in ponudbo. Hkrati se je pogosto pozabljalo proučiti in torej tudi primerjati celotne stroške, ki jih je kril trgovinski organizem z zviševanjem posameznih in narodnih dohodkov, kar se je zaradi tega delovanja kazalo v dinamiki raznih držav. Dostikrat se tudi ni upoštevalo, da ti dodatni stroški, ki so jih nosili podjetniki ob posredovanju trgovcev v krogoteku porazdeljevanja blaga, z izločitvijo trgovcev dejansko nikakor ne odpadejo, temveč se samo prenesejo: če hoče industrialec ali kmetovalec sam neposredno opraviti prodajo svojega blaga, mora tako eden kakor drugi ustanoviti v ta namen trgovinske urade v okviru lastnega podjetja. Stroški za to bodo nedvomno približno enaki, kakor bi jih imele prodajne in nabavne organizacije. Prav pogosto pa so stroški organizacije manjši, ker ima ta navadno opravka z več vrstami blaga, včasih tudi z mnogimi.

Delitev in specializacija proizvodnih dejavnosti sta temeljno načelo tako dinamike vsakega gospodarskega kroga kakor, in morda še bolj celotnega tržišča. Upoštevanje tega načela je pa neizogibno tako v obsegu posameznega podjetja kakor v narodnem gospodarstvu. Pri prvem in drugem ima pomen prvovrstnega pogoja za razvoj proizvodnje in za doseg ravnotežja, delnega ali splošnega, kar se kaže v dvigu zasebnega dohodka in občnega dohodka, torej v večji blaginji za delavce in za podjetnike. Kakor zaradi tega ni sprejemljivo in koristno vmešavanje trgovinskih kategorij v različne faze kmetijske in industrijske proizvodnje, v isti meri ni koristno, če se pokaže nasprotni pojav.

Na polju mednarodne trgovine še posebej, kjer se poleg vsega zadeva in mora premagati konkurenca tujih izdelkov, kjer je treba premagati morda tudi nezaupanje potrošnikov nasproti blagu tujega

izvora, zadovoljiti različne potrebe in okuse obeh strani; tu je najširše priznavanje omenjenega načela temeljni pogoj za ustalitev in za razvoj vedno večjega prometa, kakor tudi za ohranitev premoči na tujih tržiščih in za zboljšanje pogojev domače trgovine. V ta namen je kar najbolj potrebno, da država daje pogum in podporo tako doma kakor na oddajnih tržiščih celotni svoji trgovinski organizaciji, ki je, v podrobnostih in kot celota popolnoma opremljena, tudi sposobna poskrbeti ob vsaki konjunkturi bodisi za nabavo vseh vrst nujno potrebnega blaga prebivalstvu in industriji, kakor tudi izvoziti izdelke, surovine in razno blago, ki jih daje narodno gospodarstvo. Ne sme se pozabiti, da imajo takšne organizme mnoge dežele že dolgo in da njim ne pomenijo nikakšno oviro v izvozu ali uvozu in tudi ne preobremenitev proizvajalnih stroškov. Ti organizmi so jim omogočili prodreti z lastnimi izdelki polagoma na tuje gospodarske prostore in pomagali na ta način z dvigom prometa tudi povečati proizvodnjo lastne industrije in kmetijstva in jo spopolnjevati.

Proizvajalec mora videti v trgovcu — ne konkurenta, temveč tistega sodelavca, ki s svojo delavnostjo šele ostvarja najvišji mogoči čist dohodek proizvodnje in ki na ta način pomaga narodnemu kolektivu in posamezniku, pa najsi so podjetniki, trgovci ali potrošniki, dosegti čim večje blagostanje. Delo, ki ga opravljajo razne vrste trgovine, zlasti v okviru mednarodnega prometa, je nenadomestljivo prav tako v sistemu svobodne kakor kompenzacijske izmenjave, ker je njeno naraščanje ali padanje odvisno v veliki meri od njihove ekspanzivne sile, od popolnosti njihove organizacije in od tehnične in gospodarske pripravljenosti. Vsaka zapreka, ki se stavi delavnosti teh organizmov, vsak povzročeni zastoj v njih dinamiki, vsako zapostavljanje in nasprotovanje smotrom in koristim, ki bi se pokazalo med njimi in vrstami industrije in kmetijstva, bi imelo za posledico negativne učinke v vsem sedanjem in bodočem razvoju zunanjega prometa in s tem v zvezi tudi škodo za razvoj notranje proizvodnje in za gospodarske posebne in splošne pogoje narodnega kolektiva.

Dolžnosti prijave zalog življenjskih potrebščin in njih zapore

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je odredil:

Člen 1. — Vse zaloge spodaj navedenega blaga, ki so na dan 20. junija 1941-XIX pri proizvoznikih, trgovcih na debelo in drobno, pri zadrukah, zajednicah (zavodi, bolnišnice, zavetišča, javne kuhinje itd.), hotelih in restavracijah, se morajo prijaviti do vštete 23. junija 1941-XIX občini, kjer je blago spravljeno.

Člen 2. — Blago, za katero velja prijavna dolžnost je:

- a) pšenica v zrnju in pšenična moka (št. 0 in enotna moka);
- b) rž v zrnju in ržena moka;
- c) koruza v zrnju in koruzna moka;

č) mešana moka, pšenična in koruzna ali ržena;

- d) riž;
- e) testenine;
- f) sladkor;
- g) olivno olje in semensko olje;
- h) slanina in mast;
- i) pralno milo.

Člen 3. — Zaloge naštetega blaga, ki so pri proizvoznikih in trgovcih na debelo, so od 20. junija 1941-XIX pod zaporo na razpolago Prehranjevalnemu zavodu za Ljubljansko pokrajino (»Preved«), ki bo imel na skrbi njih razdelitev za potrošnje.

Člen 4. — Prijava se mora napisati na posebnem obrazcu, ki se dobiva pri občinskem uradu.

Člen 5. — Občinski uradi morajo zbrati vse prijave in jih poslati Prehranjevalnemu zavodu za Ljubljansko pokrajino (»Preved«).

Člen 6. — Kršitelji prijavne dolžnosti in tisti, ki bi prijavili neresnične podatke, se kaznujejo denarno do 5000 lir, v hujših primerih pa z zaporom do treh mesecev. Poleg tega se odredi tudi zaplemba blaga.

Enako se kaznujejo tisti, ki kupujejo ali prodajajo blago pod zaporom iz člena 3.

Člen 7. — Ta naredba stopi takoj v veljavo.

Ljubljana 18. junija 1941-XIX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli

Racioniranje kruha, moke, testen in riža

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je odredil:

Člen 1. — Krušna moka, testenine in riž se racionirajo.

Za vsako osebo se določajo tile mesečni obroki: 1 kg riža, 1 kg testenin, 7,5 kg kruha ali 6 kg krušne moke po izbiri potrošnika.

Člen 2. — Obrok kruha ali krušne moke in testenine ne gre pridelovalcem žita in tistim, ki živijo z njimi v skupnosti.

Člen 3. — Trgovci, vštveši javne obrate, smejo oddajati racionirana živila samo za odrezek živilske nakaznice.

Člen 4. — Živilske nakaznice porazdeljujejo občinski uradi.

Člen 5. — Prehranjevalnemu zavodu Visokega komisarata se poverja izvrševanje te naredbe.

Člen 6. — Racioniranje živil iz čl. 2. stopi v veljavo z dnem 23. t. m. in se razdeli za razdobje od 23. do 30. junija t. l. ena tretjina določenih obrokov.

Člen 7. — Člen 3. naredbe št. 19 z dne 10. marca 1941 se ukinja.

Člen 8. — Ta naredba stopi takoj v veljavo.

Ljubljana, 18. junija 1941-XIX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli

Premog in cement

Te dni je bila dovršena dobava večje količine premoga za Ljubljansko pokrajino iz Trbovelj. V prvi vrsti je prišla ta dobava v poštev za industrijo, v izdatni meri pa tudi za hišno porabo. V bodoče bo premog nabavljala iz inozemstva ter ga delila centrala za kurivo v Rimu. Prispela je tudi večja količina cementa, ki je bila razdeljena tvrdkam, katerim se najbolj mudi z nadaljevanjem stavb-nih del.

Opozorilo

Drevi ob 19.30 bo v ljubljanski operi recitacijski večer italijanske in slovenske lirike. Italijanske prevode slovenske lirike so prikrbneli gg. prof. Umberto Urbani in Luigi Salvini ter gospe Marija Šamer in Fani Šinkovec-Majer, Slovenci pa se bodo seznanili z antologijo italijanskih pesnikov v prevodih dr. Gradnika.

Ker imata dva naroda za svoje zблиžanje najboljši temelj v svoji čustvenosti, opozarjamo na veliko važnost teh recitacijskih večerov ter vabimo k udeležbi vse naročnike in prijatelje.

Podaljšanje policijske ure

Z odredbo Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino se čas, v katerem je dovoljen promet v Ljubljanski pokrajini, spreminja takole:

od 5. do 0.30 ure v ljubljanski občini, od 5. do 23.30 ure pa v ostalih občinah.

Policijska ura javnih obratov je podaljšana do 24. ure v ljubljanski občini, v drugih občinah pa do 23. ure.

Naredba stopi danes v veljavo.

O gospodarskih stikih Italije in Hrvatske

je izšel daljši članek v »Il Regime Fascista«. Pisec članka Giovanni Lumea je pregledno opisal prirodno bogastvo Hrvatske in uspehe poljedelstva in živinoreje, pri industriji pa je posegel v predvojna leta ter naglasil, da je Hrvatska s svojimi 1167 industrijskimi podjetji leta 1938. predstavljala 37% vse bivše jugoslovanske industrije. Na prvem mestu je živilska industrija s središčem v Zagrebu in Osijeku, na drugem pa tekstilna in lesna industrija. Gospodarstvo Hrvatske nudi velike možnosti razvoja in Italija, ki je bila že nekdanj v dobrih zvezah s hrvatskim gospodarstvom, bo pomagala pri pospeševanju tega razvoja. Mnoge gospodarske panoge Hrvatske in Italije se izpopolnjujejo in italijanska industrija ima vse možnosti za sodelovanje pri zboljšanju prometnih zvez in pri razvoju hidro-električnih podjetij na Hrvatskem.

Pomanjkanje lesa v Južni Ameriki

Politične spremembe v Evropi so Južni Ameriki zaprle najvažnejše dobave lesa in se je moral njen uvoz omejiti na les iz USA in Kanade. Lastna proizvodnja lesa v Južni Ameriki je še vedno razmeroma majhna, čeprav so teoretično dane možnosti za kritje večjega dela potreb z lastno produkcijo. Doselej pa je bolj kazalo, dobavljati stavbeni les iz severnih držav, kakor pa si ga priskrbiti doma. Vrsto žag z zelo moderno opremo so sicer že postavili, druge še postavljajo, letos pa še ne bo mogoče računati s popolno nadomestitvijo preprečenega uvoza. Večino produkcije južnoameriških žag tvorijo deske in tramovje.

Uvoz stavbenega lesa je Južni Ameriki neobhodno potreben, postal pa je silno drag. Od začetka vojne so se prevoznine iz pacifiških pristanišč podražile za 500 odstotkov, iz atlantskih pristanišč so sicer cenejše, kar pa ne more koristiti zaradi visoke železniške tarife. (Int. Holzmarkt)

Hrvatske poštna znamke

V začetku julija pridejo v promet prve redne poštna znamke hrvatske države. Znamke po 0.50, 1, 1.50, 2, 5, 6, 7, 8, 10, 20, 30 in 50 kun imajo slike raznih hrvatskih pokrajin in so izdelane v velikosti 30 x 27 mm v polah po 400 kosov. Prodajna pola bo imela 100 znamk, tiskana bo pa tako, da bodo znamke prvih 5 vertikalnih vrst obrnjene proti znamkam 6. do 10. vrste.

Razširitev poštna tarife kr. Italije na Ljubljansko pokrajino

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je glede na naredbo št. 4 z dne 21. aprila 1941-XIX, s katero se je razširila za poštni in brzojavni promet in za telefonske pogovore v Italijo prejšnja tarifa za notranji promet, in glede na to, da je tarifa, ki je sedaj v kraljevini Italiji veljavna, kot celota za občinstvo ugodnejša kakor s prej omenjeno naredbo določena tarifa, odredil:

Člen 1. — Od 27. junija 1941-XIX dalje se razširja na Ljubljansko pokrajino poštna, brzojavna in kraljevini Italiji za notranji in za zunanji promet.

Člen 2. — Bivše jugoslovanske znamke, kakor koli pretiskane, so veljavne za poštnino še do vstevši 26. junija t. l.

Kdor koli bi še imel pretiskane jugoslovanske znamke, jih lahko predloži do vstevši 26. junija t. l. poštним uradom v zamenjavo za italijanske znamke v ustrezni vrednosti oziroma ustreznem skupnem znesku.

Člen 3. — Od 27. junija dalje se poštna pošiljke, ki bi bile frankirane s kakor koli pretiskanimi bivšimi jugoslovanskimi znamkami, smatrajo za nefrankirane in se zaradi tega obremenijo naslovljenec s kazensko pristojbino.

Člen 4. — Od 27. junija dalje se pretiskane jugoslovanske znamke, vzete iz poštnega obtoka in vrnjene zalogi poštnih vrednotnic v Ljubljani po vseh podružnicah glavnega mesta in po uradih v pokrajini, zberejo pri p. t. uradu Ljubljana 1 — glavna pošta (okence za zbiralec znamk), kjer se bodo prodajale občinstvu izključno v filatelistične namene ter po imenski ceni.

Člen 5. — Ljubljanski pošti 1 je prepovedano prodati hkrati več ko eno serijo znamk isti osebi in sprejemati v plačilo drugačen denar ko italijansko liro.

Ljubljana, 18. junija 1941-XIX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Socialno in občekoristno delo gostilničarjev

Na zadnjič opisanem 50. občnem zboru Združenja ljubljanskih gostilničarjev je prišlo do izraza tudi socialno ter koristi skupnosti posvečeno delo gostilničarske organizacije. V Ljubljani je 345 gostinskih obratov, združenje pa šteje 331 članov. Uprava združenja vztraja na zahtevi, da se ne smejo podeljevati nove koncesije, zlasti pa ne za obrate, ki ne ustrezajo vsem higienskimi in drugim predpisom. Predsednik Dolničar je v svojem poročilu naglasil: »Če hočemo, da bodo naši obrati res na primerni višini, — gostilne, restavracije in kavarne so zmerom ogledalo kulturne stopnje kraja — moramo strogo paziti na njihovo kakovostno stopnjo.« — Kakor za svoj stan, tako si je gostilničarstvo s tem tudi za ugled mesta pridobilo lepo zaslugo.

Gostilničarji kažejo tudi socialno obzirnost, ko vztrajajo pri cenah, ki so bile zaradi občutne podražitve določene za gostilne že lani 1. novembra, čeprav so se od takrat kakor trgovcem, tako tudi gostilničarjem zelo poslabšale in skrčile možnosti dobave potrebnega blaga.

Bolniška blagajna gostilničarskega združenja je primer zgledega socialnega prizadevanja. Pred 35. leti so jo ustanovili pionirji socialnega zavarovanja gostilničar-

jev, njene naloge so rasle od leta do leta in morda so baš v minulem letu dosegle svoj višek. Za zdravniško pomoč in zdravlila je izdala blagajna 371.000 din, dohodki blagajne od uvoženega vina pa so bili lani zaradi slabe vinske letine zelo nizki. Upravnemu in nadzornemu odboru pa se je kljub temu posrečilo zaključiti proračunsko leto z blagajniškim prebitkom 80.000 din.

Lekarnam je plačala blagajna l. 1940. za zdravila 124.444 din, odselej pa bodo morali člani nekaj prispevati pri nabavi drugih in najdražjih inozemskih zdravil. Odselej bo članstvo razdeljeno v dve skupini. V prvi skupini bodo oni, ki prispevajo v blagajno največ, ker jim je vino glavni obratni predmet, v drugi pa oni, katerim je vino postranski obratni predmet. Letna kvota bolniških podpor za prvo skupino bo 3500, za drugo pa 2400 din, posmrtnina za obe skupini pa ostane 3000 din.

Ker je bolniška blagajna izrazita socialna ustanova, bodo socialno šibkejši člani tudi pri tej razdelitvi v polni meri upoštevani. Prostovoljni člani blagajne z vsemi pravicami pa bodo mogli postati po soglasno sprejeti spremembi pravil le oni, ki imajo za seboj že 20 let stanovskega udeleževanja in rednega članstva blagajne.

Gospodarske stroke in njih nameščenci

L. 1935., ko je s prikličivijo okoliških občin nastala velika Ljubljana, je šef statističnega oddelka SUZORJA g. Haberle s pomočjo statističnega gradiva svojega urada, Trgovske bolniške blagajne in Merkurja orisal strukturo privatnega nameščenstva Ljubljane, ki je še danes aktualna ne samo zaradi tega, ker je ostala edina, temveč tudi zato, ker se od takrat razmere niso dosti spremenile. Ugotovil je, da tvori privatno nameščenstvo 46.36 odstotkov vsega ljubljanskega prebivalstva.

Z gospodarskega in socialnega vidika je važna zanimiva razdelitev privatnega nameščenstva po strokah. V trgovini in trgovskih obratih sta dve petini vseh privatnih nameščenec. V manufakturi jih je 16.25%, v trgovini z mešanin blagom pa 15.03%. Drugo mesto pripada obrti (17.6%), tretje pa denarnim zavodom (14.9%). Sledijo industrijska podjetja (12

odstotkov) in svobodni poklici z 11%.

Na 100 zaposlenih moških pride 85 zaposlenih žensk. Nameščenke prevladujejo v trgovini, gostilniških obratih, obrti in svobodnih poklicih, nameščenci pa v industriji, denarništvu, prometu in spediciji, mestnih podjetjih in v poljedelstvu.

Gospodarske vesti

Fuzionirali sta se tržaški zadrugi: Consorzio Credito Commerciale & Industriale ter Banca popolare Giullana. Novi zavod se sedaj imenuje Banca popolare Giullana S. A.

Korporativno ministrstvo je odredilo, da morajo imeti trgovci na zalogi in prodajati tipizirane tekstilne proizvode.

Iz Ankare poročajo, da bo prihodnji teden najbrže podpisana nova trgovinska pogodba med Italijo in Turčijo.

Zaradi varčevanja s papirjem in delovnimi silami bo prenehalo izhajati v Nemčiji 1. julija okoli 1000 nemških listov in revij.

Tedenski obrok surovega masla je bil v Londonu zmanjšan na osebo od 112 na 56 gramov.

Doma in po svetu

Italijansko zunanje ministrstvo je izročilo ameriškemu veleposlaniku v Rimu noto, v kateri sporoča, da so ameriški konzulati v Italiji prekoračili svoj delokrog in zato italijanska vlada zahteva, da se vsi ti konzulati zapro, do 15. julija pa da odidejo z ozemlja pod italijansko suverenostjo vsi uradniki ameriških konzulatov.

Ameriški državni tajnik Welles je izročil italijanskemu veleposlaniku noto svoje vlade, ki zahteva zaporo vseh italijanskih konzulatov do 15. julija. Italijansko veleposlanstvo v Washingtonu pa posluje seveda še nadalje.

Ljubljanski župan je v ponedeljek izročil na svečan način tržaškemu županu slike znamenitega italijanskega slikarja Tiepola, ki so bile za časa svetovne vojne prepeljane v Ljubljano, kjer so bile shranjene v muzeju.

Vsi javni lokali (krčme, gostilne, restorani, hoteli, slaščičarne, kavarne itd.) se morajo po naredbi Vis. komisarja ravnati po maksimalnih cenah, kakor so bile določene z maksimalnimi ceniki. Vse cene se računajo v lirah po tečaju 30 lir za 100 din.

Po podpisu nemško-turške prijateljske pogodbe sta kancelar Hitler in predsednik turške republike Ineni izmenjala brzojavni čestitki.

Španski listi pišejo, da se je Turčija s podpisom nemško-turške prijateljske pogodbe ločila od Vel. Britanije. Čeprav Turčija ni pristopila k trojnemu paktu, pa da s podpisom nove pogodbe že sodeluje pri novem evropskem redu. Španski listi končno trde, da bo nova pogodba zelo vplivala na muslimanski svet in zelo zmanjšala muslimanske simpatije za Anglijo.

Nemška vlada je objavila belo knjigo, ki na 200 straneh objavlja 144 dokumentov o vzrokih vojne na Balkanu. V knjigi se zlasti podčrtuje, da je bil dr. Stojadinović odkritosrečno za sodelovanje z Nemčijo in Italijo in da je bil samo zaradi tega vržen. Knjiga objavlja posebno razne francoske dokumente, ki govorijo o pripravljenosti jugoslovanskih politikov, da bi podpirali zapadni demokrati.

Finski vojni minister je pozval vse letnike od 1897 dalje, da se takoj prijavijo vojaškim oblastem.

Bolgarski kralj Boris je prišel v Bratislavo, kjer je imel daljše razgovore s predsednikom republike dr. Tisom ter predsednikom slovaške vlade dr. Tuko.

Na Kreti je bilo ujetih, kakor se poroča iz Berlina 13.128 Angležev in 5600 Grkov.

Zagrebska borza redno posluje in sedaj notirajo na borzi tudi druge devize in ne samo nemška marka. Sedaj notirajo na borzi tečaj naslednjih deviz in valut: marka, lira, pengö, slovaška krona, bolgarski lev, romunski lej ter ameriški dolar.

Po poročilih iz Zagreba se vodijo pogajanja zaradi ureditve železniškega blagovnega in potniškega prometa med Hrvatsko in Srbijo. Baje potekajo pogajanja zelo ugodno.

Glavni stan vstašev v Bosni je objavil, da so četniki pripravili v travniškem okraju zasedo in da je bilo 14 četnikov prijetih in ustreljenih.

Poštno cenzuro so uvedle ameriške oblasti v Atlantiku na otokih in oporoščih, ki jih je odstopila Velika Britanija Združenim državam Severne Amerike.

Japonska ima po ljudskem štetju z dne 1. oktobra 1940 74 milijonov prebivalcev, Koreja 24, Formoza 1.5 in Kvantung 1.75 milijona, torej skupno vsa Japonska 105.2 milijona prebivalcev. Če pa prištejemo še Mandžurijo s 35 milijoni prebivalcev, se vse število prebivalstva v Japonskem cesarstvu zviša na 140 milijonov.

Naročajte »Trgovski list«!

Denarstvo

Poštna hranilnica v Beogradu izplačuje svojim vlagateljem, ki imajo bivališče v Srbiji, po 500 din tedensko na hranilne knjžice.

V Vojvodini so skupno zamenjali dinarskih bankovcev za 191 milijonov pengov ali za skoraj dve milijardi din. Na vsakega prebivalca pride od te vsote 2120 din, kar je izredno veliko in dokaz o bogastvu Vojvodine.

Sovjetsko notranje posojilo v višini 9 in pol milijarde rubljev je bilo po izjavi finančnega komisarja popolnoma podpisano v nekaj dneh.

Tako dober tek vzbuja

naravna Rogaška slatina, da so se po zgodovinskih podatkih prebivalci okolice za časa lakote v 30letni vojni izogibali, piti to vodo, ker jim je povzročila prevelik tek.

Trgovinski register

Trgovinski register

Vpisale so se naslednje izpro-membe:

Tvornica tanina, Medvode, družba z o. z. v Goričanah. Spremenila se je družbena pogodba. Sedež družbe odslej v Ljubljani, Italija.

Salamon & Lampe, družba z o. z., Ljubljana. Spremenila se je družbena pogodba. Osnovna glavnica se je zvišala od 400.000 din na 650.000 din ter je donesena v stvarni vlogi manufakturnega blaga.

American Motors, prodaja motornih vozil in oprem, lastnik Hribar Svetozar, Ljubljana. Besedilo firme odslej: »Amot«, prodaja motornih vozil in oprem, lastnik Hribar Svetozar.

I. Blasnik nasl. univerzitetna tiskarna, litografija in kartonaža, d. d. v Ljubljani. Vpiše se prokurist Franjo Kralj, ravnatelj v Ljubljani.

»Chemolabor«, Anton Lovše, Ljubljana. Obratni predmet: drogerija na debelo (veledrogerija). Obratni predmet odslej: drogerija na debelo in trgovina s higienskimi ter sanitetnim materialom in kemijsko-laboratorijskimi potrebščinami na drobno.

»Jugografika«, tiskovna in založna družba z o. z., Ljubljana. Besedilo firme odslej: »Neografika«, tiskovna in založna družba z o. z. Izbriše se poslovodja dr. Albert Kramer, vpiše pa se poslovodja Puc Mira, književnica v Ljubljani. Prokura se je podelila Borutu Zerjavu.

Kolinska tovarna hranil, d. d. v Ljubljani. Izbriše se zbog smrti član upravnega sveta dr. Miljutin Zarnik, vpiše pa se član upravnega sveta dr. Duft Emil iz Zürich.

»Kurivo«, družba z o. z., Ljubljana. Spremenila se je družbena pogodba. Osnovna glavnica se je zvišala od 30.000 na 50.000 din.

Uvedba potrošniških izkaznic v Zagrebu

V Zagrebu so dolgo popisovali po trgovinah zaloge najvažnejših življenjskih potrebščin, te dni so pa delili potrošniške izkaznice: za nekatere potrebščine nabavne knjižice, za druge pa izkaznice. Posebne izkaznice so bile uvedene tudi za milo. Zagrebški »Novi list« poroča, da so razdelili v veliki mestni posvetovalnici in v prostornih 14 šol okrog 200.000 izkaznic. Drobiža, ki so ga pobirali za manipulacijo in tiskovine, je bilo za kakih 700.000 kg. Izkaznice je delilo 455 mestnih uslužbencev. Ker je bila pri razdelitvi velika gneča, ki je po ulicah ovirala promet, nameravajo prihodnjič poveriti razdeljevanje izkaznic hišnim posvetovalnikom in upraviteljem.

barva, plesira in kemične snani obleke, klobuke itd. Škrobl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.